

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน ขณะที่ประเทศของเรากำลังเร่งรัดพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้าน ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งการพัฒนานี้จะบรรลุเป้าหมายได้จำต้องให้มีการพัฒนา "คน" ควบคู่กันไปด้วย เครื่องมือที่ดีที่สุดในการพัฒนาคนคือ การศึกษา ดังนั้นรัฐจึงควรให้ความสำคัญ และเร่งรัดพัฒนาการศึกษาด้วย ดังที่ โทมัส (Jean Thomas, 1968 : 28) ได้เขียนไว้ว่า "ไม่มีสิ่งใดที่จำเป็นสำหรับประเทศยิ่งไปกว่าการให้การศึกษาที่ดี"

จากคำกราบทูลรายงานของคณะศึกษาศาสตร์ (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา, 2526 : 1-2) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ในการ เปิดการประชุมวิชาการแมกซิมโปเชียม เรื่อง การศึกษากับการพัฒนาสังคมไทย ณ คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 13 มกราคม 2526 ใจความตอนหนึ่งกล่าวว่า

การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ระยะเวลาที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ซึ่งเป็นแผนปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคมให้ดีขึ้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่จะเอื้ออำนวยให้การพัฒนาสังคมไทยเป็นไปอย่างราบรื่นสมเจตนารมณ์คือ การศึกษา ในปัจจุบัน การศึกษาได้รับการยอมรับในความสำเร็จเป็นอย่างมาก ทั้งเป็นที่ประจักษ์จากการที่รัฐได้จัดสรรงบประมาณจำนวนมากสนับสนุนการศึกษา จึงเป็นความคาดหวังโดยทั่วไปว่า การศึกษาจะแก้ปัญหา ของสังคมและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาสังคมที่สมบูรณ์แบบได้

จากรายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐาน เพื่อปฏิรูปการศึกษา (2518 : 15) ตอนหนึ่งกล่าวว่า "การศึกษาที่พึงประสงค์จะต้องเป็นการศึกษาที่เสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ และทัศนคติ ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ตนเองมีส่วนร่วมอยู่ แล้วนำ ความรู้ความเข้าใจมาใช้แก้ปัญหา และเสริมสร้างชีวิต และสังคมให้ดีขึ้นโดยให้กลมกลืนกับ ธรรมชาติ"

ในการจัดการศึกษาของประเทศให้สอดคล้องกับการศึกษาที่พึงประสงค์ดังกล่าวแล้วนั้น
จำเป็นที่จะอาศัยความร่วมมือจากหลายสิ่งหลายอย่าง แต่ที่สำคัญที่สุดคือ ครู ทั้งที่ ประยูร
ศรีประสาธน์ (2515 : 19-20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาและของครูไว้ว่า

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง หรือชลอกการเปลี่ยนแปลงในสังคม
และการที่การศึกษาจะทำหน้าที่ทั้ง 2 ประการข้างต้นได้อย่างเต็มที่นั้น จำเป็นที่จะอาศัย "ครู"
เป็นสื่อกลางหรือตัวการสำคัญ การมีครูก็เปรียบเสมือนการมีคฤหบดีคอยชี้แนวทางที่จะไป
คอยอธิบายในสิ่งที่โคพบเห็น คอยคอยบงการที่เกิดจากข้อสงสัยของผู้เรียนเพื่อยังมีให้ผู้เรียนออก
นอกทางรวมทั้งคอยรักษาระเบียบวินัยของผู้เรียน

บุญ แสงศักดิ์ (2513 : 14) ได้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของครูว่า

ปัจจุบันครูได้รับการกล่าวขวัญมาก ว่า มีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กให้เกิดความเจริญ
งอกงาม ทั้งทางค่านิยมปัญญา ร่างกาย สังคม และอารมณ์ ให้ได้รับการศึกษา 4 ประการ คือ
พุทธศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา ทุกคนเชื่อว่าครูคือ "พ่อพิมพ์" และ "แม่พิมพ์"
ของชาติ ครูมีลักษณะอย่างไร เด็กก็จะเป็นอย่างนั้น

บุญถิ่น อัครถาวร (2504 : 8) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการสร้างผู้นำของอนุชนไว้ว่า

เพื่อให้การศึกษาแก่อนุชนส่วนใหญ่ที่จะเป็นกระดูกสันหลังในทางเศรษฐกิจของบ้านเมือง
เราต้องสร้าง "ผู้นำของอนุชน" คือ "ครู" ให้เหมาะสม ให้สามารถอบรม แนะนำ และชี้ทาง
แก่อนุชนให้มีจิตใจที่จะออกไปประกอบอาชีพ เพื่อความมั่นคงของตนเอง ของครอบครัว และของ
ประเทศชาติ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ในการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าขึ้นจำต้องอาศัยครูที่มีคุณภาพ
มีความรู้ มีความสามารถ และมีพฤติกรรมอันเหมาะสมอย่างแท้จริง วิจิตร ศรีสอาน (2514 : 7)
ได้เน้นถึงลักษณะของผู้ที่จะเป็นครูที่ว่า "ครูนี้จะต้องเป็นตัวอย่างไต่ทั้งในด้านความรู้ วิธีการถ่ายทอด
ทศความรู้ รวมทั้งท่าทีและทัศนคติที่เหมาะสมเป็นครู" และโดยที่ปัจจุบันเรายอมรับว่า "การสอน
นั้นเป็น Practicing Profession เมื่อเราเรียนรู้ทฤษฎีแล้ว จะต้องนำเอาไปปฏิบัติให้ได้
เพราะเวลาเราประเมินว่าครูสอนดีหรือไม่ เราจะประเมินว่าเขาสอนแล้ว เด็กเรียนรู้มากน้อย
แค่ไหน (วิจิตร ศรีสอาน, 2514 : 8-9 ฉบับที่ 3)

วุฒิชัย มูลศิลป์ (2516 : 20) ได้กล่าวถึงการเป็นครูที่ดีว่า "คนที่มีความรู้แต่ขาดการฝึกฝนเป็นครู ย่อมเป็นครูได้ยาก เพราะการเป็นครู ไม่ใช่แค่เพียงมีความรู้แล้วสอนได้ แต่ต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ อีกมาก เช่น เทคนิคการสอน หลักจิตวิทยา, หลักการศึกษาและการแนะแนว"

จากผลการประชุมสัมมนาในระดับชาติ เรื่อง การปฏิรูปการฝึกหัดครู (ประสาร มาลากุล ณ อยุรยา, 2526 : 7) ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาศึกษาอาเซียนจัดขึ้น เมื่อปลายปี พ.ศ. 2524 ได้มีการสรุปแนวทางจัดรูปแบบการเตรียมครูให้มีบทบาทและภาระหน้าที่ 6 ประการ คือ

1. เป็นผู้สอนที่มีความสามารถ
2. เป็นผู้อบรมเด็ก
3. เป็นผู้พัฒนาทั้งพัฒนาตนเอง พัฒนาผู้เรียน และพัฒนาชุมชน
4. เป็นผู้แนะแนว เด็กทั้งในการดำรงชีวิตและอาชีพ
5. เป็นผู้ส่งเสริม และพัฒนาศิลปะ และวัฒนธรรมไทย
6. เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม มีคุณธรรม และจรรยา วิชาชีพที่พึงประสงค์

จากข้อคิดเห็นต่าง ๆ ข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่จะผลิตครูที่ดีนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องง่าย ผู้เตรียมหรือผู้ผลิตจะต้องเป็นผู้ทรงไว้ด้วยความรู้ในกันต่าง ๆ จะต้องมีปรับปรุงพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ

ในฐานะที่โรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดสถาบันการศึกษาที่มุ่งผลิตครูเป็นภาระกิจหลักซึ่งทั้งสิ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ

1. เพื่อเป็นหน่วยปฏิบัติการในสถานวิชาการศาสตร์แก่นิสิตคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาแก่คนระดับปริญญา
2. เพื่อเป็นสถานศึกษา วิจัย ทดลอง ค้นคว้า ทาความรู้ และแนวปฏิบัติที่จะปรับปรุงวิชาครุศาสตร์ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแหล่งวิชาการจัดและดำเนินการศึกษาและการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียนทั่วไป

4. เพื่อกำเนนการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ ศิลธรรม และสังคม เพื่อจะช่วยให้เด็กนักเรียนแต่ละคนได้เจริญเติบโตเต็มที่เท่าที่ควร จะ เป็นในทุกด้าน เพื่อจะผลิตพลเมืองที่ดีในอนาคตให้แก่ประเทศไทย (โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2524 : 2)

ดังนั้นอาจารย์โรงเรียนมัธยมสาธิตจึงเป็นบุคลากรเป็นทั้งจักรสำคัญที่จะทำให้อัตถุประ-
สงค์ดังกล่าวบรรลุผล จึงมีภารกิจในหน้าที่หลายด้าน อีกทั้งในโรงเรียนมัธยมสาธิตที่สังกัดทบวง-
มหาวิทยาลัย ถือว่าอาจารย์ในโรงเรียนเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย จึงต้องมีภารกิจตามภารกิจ
หลักของอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน คือ

1. ด้านการสอน ได้แก่ การให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่นักเรียนในวิชาที่ได้รับมอบหมาย และการให้คำแนะนำวิธีการสอนแก่นิสิตที่มาฝึกสอน
2. ด้านการวิจัย การเขียนบทความ และตำรา ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าหาข้อสรุป และแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอันเกี่ยวกับการเรียนการสอน และยังรวมถึงการเขียน บทความเชิงวิหยการต่าง ๆ อีกด้วย
3. ด้านบริการสังคม ได้แก่ การให้ความร่วมมือไปเป็นวิทยากรอบรมตามโรงเรียน ต่าง ๆ ที่เชิญมา การจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ให้กับแหล่งชุมชน รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมใน การพัฒนาแหล่งชุมชนนั้น ๆ ให้เจริญขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
4. ด้านบำรู้งานบำรุงศีลประวัณธรรม ได้แก่ การส่งเสริมและให้ความร่วมมือในการจัด กิจกรรม เนื่องในวันสำคัญในศาสนาพุทธ รวมทั้งวันสำคัญตามประเพณีของไทย

จากวัตถุประสงค์และภารกิจหลักของอาจารย์ในโรงเรียนสาธิตดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การที่จะเป็นอาจารย์ที่ดีในโรงเรียนสาธิตนั้น จะต้องเป็นอาจารย์ที่มีการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการพัฒนาจะเป็นการ เจริญสมรรถภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ตลอดจนสร้างความ คืบหน้าให้ก้าวหน้าในหน้าที่ของการเป็นครูที่ตนรับผิดชอบ ผู้บริหารทุกระดับควรตระหนักในความสำเร็จ ของการพัฒนาอาจารย์ให้มาก กฤษณา ชูจิตมา (เอกสารอัครสำเนา : 14) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

ผู้บริหารทุกระดับจำเป็นต้องให้ความสนใจและสนับสนุน ส่งเสริม ให้อาจารย์มีการพัฒนาอยู่ เชนอ เปิดโอกาสให้อาจารย์ได้ศึกษาเพิ่มเติม ฝึกอบรม ธุงาน เข้าร่วมสัมมนาเข้าร่วมประชุมทาง

วิชาการ ประชุมเชิงปฏิบัติการ และการส่งเสริมกันกำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะทำให้
 อาจารย์เกิดความอบอุ่นใจ มั่นใจ และกระตือรือร้นที่จะทำหน้าที่อย่างดีที่สุด รวมทั้งมีทัศนคติที่ดี
 ต่องานและสถาบัน

บทพระ บัญญัติราชูถย (2523 : 159-160) ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารหรืออาจารย์ใหญ่
 ต้องมีคุณลักษณะดังนี้

1. เป็นผู้นำทางวิชาการในโรงเรียน
2. เป็นผู้ประสานงานและให้บริการที่ดี
3. เป็นผู้มีอิทธิพล เป็นที่ยอมรับ เชื่อถือในหมูครู ในการที่จะรักษาความสามัคคีกลม-
 เกี้ยวของสมาชิกในโรงเรียน
4. เป็นผู้ควบคุมการบริหารงานตามนโยบายให้บรรลุจุดหมายทั้งค่านส่วนตัวและสถาบัน

ถ้าผู้บริหารมีคุณลักษณะดังกล่าว ย่อมจะตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาคุณจารย์
 แก่บุคลากรที่พบโดยทั่วไป ผู้บริหารอาจจะมองข้ามความสำคัญองงานค่านนี้ และไม่ให้การช่วยเหลือ
 และสนับสนุนเท่าที่ควร

จากประสบการณ์การทำงานของผู้วิจัย ซึ่งเป็นอาจารย์โรงเรียนมัธยมสาธิตมาตั้งแต่
 ปี พ.ศ. 2519 ถึงปัจจุบัน พบว่าการพัฒนาคุณจารย์ในโรงเรียนได้มีจัดขึ้นเป็นครั้งคราว เช่น
 จัดการบรรยาย การประชุม สัมมนา การศึกษาเฉพาะกรณี ซึ่งการจัดกันไม่ได้จัดอย่างสม่ำเสมอเป็น
 ประจำทุกปี และไม่ไ้มีการสำรวจความต้องการของคณาจารย์ว่าต้องการการพัฒนาทางค่านใด
 กังนั้นเมื่อจัดขึ้นมาแล้ว จึงไม่ได้รับความสนใจและความร่วมมือเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่การพัฒนาตนเอง
 นั้นถือว่าเป็นหน้าที่หลักของอาจารย์ประการหนึ่งที่เขาเลือกเื้อจากการสอน

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด จะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิตเป็น
 สิ่งจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาตัวอาจารย์ แต่ในทางปฏิบัติกลับถูกมองข้ามไปทั้ง
 ผู้บริหารและตัวอาจารย์เอง ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและ
 อาจารย์ทั้งหลายที่ได้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนมัธยมสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขต
 กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการพัฒนาคุณจารย์ ตลอดจนศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการ
 พัฒนาคุณจารย์ดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและของอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการพัฒนาอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของผู้บริหารและของอาจารย์ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร รวม 5 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. โรงเรียนมัธยมศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. โรงเรียนมัธยมศึกษาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
5. โรงเรียนมัธยมศึกษาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การพัฒนาอาจารย์จะมุ่งศึกษาถึงการพัฒนาอาจารย์ตามบทบาทของอาจารย์ในโรงเรียนสาธิต ทั้ง 4 ท่าน คือ

1. ด้านการสอน
2. ด้านการวิจัย การเขียนบทความ และตำรา
3. ด้านบริการสังคม
4. ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่
ในปีการศึกษา 2527 เกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 5 แห่ง ดังกล่าวแล้วในขอบเขตของการวิจัยเท่านั้น

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารและอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียน
อื่นทั่วไป ในการพิจารณาแก้ไขการบริหารโรงเรียนของตนเอง เกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์
2. เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในด้านการ
พัฒนาอาจารย์ ซึ่งจะได้นำไปปรับปรุงการบริหารทางด้านการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนต่อไปได้

ความหมายของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนสาธิตในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่สอนระดับ
มัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร 5 แห่ง ได้แก่

1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. โรงเรียนมัธยมศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
4. โรงเรียนมัธยมศึกษาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
5. โรงเรียนมัธยมศึกษาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ผู้บริหาร หมายถึง อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งผู้รับผิดชอบและมี
อำนาจตัดสินใจในกิจกรรมในสายงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นโดยทำหน้าที่ผู้บริหาร

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ทำหน้าที่สอนประจำวิชา
อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม อาจารย์ที่เทศการสอนและอื่น ๆ ที่ไม่ใช่งานบริหาร
ในโรงเรียน

การพัฒนาคณาจารย์ หมายถึง การช่วยให้คณาจารย์ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ รวมทั้งปรับปรุงทัศนคติ และเทคนิคต่าง ๆ เกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของคณาจารย์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพและสมรรถภาพต่าง ๆ ในอันที่จะทำให้ท่านสามารถปฏิบัติภารกิจ (ทั้ง 4 ด้าน ดังที่กล่าวไปแล้ว) ในฐานะที่เป็นอาจารย์ที่ดี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ มีวิธีการวิจัยโดยสังเขปดังนี้

1. ประชากร กลุ่มประชากรที่นำมาใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหารและอาจารย์ทั้งหมดที่ได้รับการบรรจุเข้าปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 5 แห่ง ซึ่งมีจำนวนประชากรดังนี้

	ผู้บริหาร	อาจารย์	รวม
1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (มัธยม)	5	107	112
2. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	4	134	138
3. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง	6	98	103
4. โรงเรียนมัธยมศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน	1	68	69
5. โรงเรียนมัธยมศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	6	85	91
รวม	22	492	514

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยประกอบด้วยกลุ่มบุคลากร 2 กลุ่ม คือ

2.1 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าระดับ หรือที่ชื่อเรียกอย่างอื่นโดยทำหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียน ทุกคน จำนวน 22 คน

2.2 กลุ่มอาจารย์ผู้สอน สุ่มตัวอย่างอย่างง่ายมาแห่งละ 45 เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโรงเรียนจากจำนวนทั้งสิ้น 492 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 221 คน (ตามตาราง) โดยเทียบจากตารางสุ่มของ Games และ Klare (1967 : 10)

	อาจารย์ทั้งหมด	45% ของอาจารย์
1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (มัธยม)	107	48
2. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	134	60
3. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง	98	44
4. โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร- วิโรฒ ปทุมวัน	68	31
5. โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทร- วิโรฒ ประสานมิตร	85	38
รวม	492	221

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ศึกษา ค้นคว้า ถึงวิธีการและรูปแบบของการพัฒนาคนอาจารย์ในสถานบันการศึกษาต่าง ๆ จากเอกสาร ตำรา ตลอดจนขอคำปรึกษาและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ทางคำนี้ และผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมสาธิต เพื่อกำหนดแนวความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 นำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่ง เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบกำหนดตัวเลือกให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการพัฒนาคนอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต ทั้ง 4 กำน ได้แก่ กำนการสอน กำนการวิจัย เขียนบทความ และตำรากำนบริการสังคม และกำนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคนอาจารย์ ลักษณะคำถามเป็นแบบประเมินค่า

3.3 นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ แกไข

3.4 นำแบบสอบถามที่ตรวจแกไขแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน ตรวจพิจารณา และให้คำแนะนำ

3.5 ปรับปรุงแบบสอบถามและนำไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง

3.6 นำแบบสอบถามไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากร

4. วิธีการส่งและเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ประชากร และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง ของผู้บริหารและ ของ อาจารย์ วิเคราะห์โดยหาความถี่และคิดเป็นร้อยละ

5.2 ข้อมูลตอนที่ 2 ทั้ง ของผู้บริหารและ ของอาจารย์ จัดลำดับการให้น้ำหนัก ความคิดเห็นจากมากที่สุดเป็น 4 มากเป็น 3 น้อยเป็น 2 น้อยที่สุดเป็น 1 และไม่ได้ปฏิบัติ เลยเป็น 0 แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแยกเป็นคนละตอน

5.3 ข้อมูลตอนที่ 3 ทั้ง ของผู้บริหารและ ของอาจารย์ จัดลำดับการให้น้ำหนัก ความคิดเห็นจากมีปัญหามากที่สุดเป็น 3 มีปัญหามากเป็น 2 มีปัญหาน้อยเป็น 1 และไม่มีปัญหา เลยเป็น 0 แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ตอน ช่างกัน ผู้วิจัยใช้เครื่องสมบองกลด (Computer) โปรแกรมสำเร็จรูปของ SPSS (Statistical Package for Social Science)

ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย ความหมายของคำบางคำที่ใช้ ในการวิจัย และวิธีกำเนินการวิจัยตามลำดับ

บทที่ 2 เอกสาร วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

บทที่ 4 ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ข้อมูลความคิดเห็นต่อการพัฒนาอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด

ทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

3. อุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาอาจารย์

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย เสนอแนะ และการเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย